
Lucie Příbylová: Neziskovky nahrazují určitou část sektoru ve státě

Lucie Příbylová je absolventka bakalářského oboru Studium humanitní vzdělanosti na Fakultě humanitních studií UK. V současné době studuje magisterský obor Studia občanského sektoru také na FHS. V roce 2016 založila společně s Annou Pulkertovou neziskovou organizaci NáZNAk, která v soutěži Social Impact Award získala cenu veřejnosti i cenu poroty. Dlouhodobě se snaží upozorňovat na problematiku sluchově postižených ve společnosti.

Na FHS jsi absolvovala bakalářské studium. Byla to tvoje první volba?

Nebyla. Původně jsem chtěla na estetiku na Karlově univerzitě, tam jsem se ale o bod nedostala. Karlovka pro mě byla ale vždy jasná volba. FHS tak byla až druhá možnost.

Jak ses o fakultě dozvěděla?

Myslím, že přes spolužáky, kteří už tady studovali. Líbila se mi forma studia, při které můžu dělat cokoliv a můžu si vybrat zaměření, které chci. Víím, že mě hned zaujal kreativní obor, který se mi moc líbil. Trochu to souviselo i s tou estetikou.

Když jsi přišla na FHS, jak ses sžila se systémem určité anonymity na fakultě? A vlastně celkově přístupem, který je od střední školy značně odlišný?

Mně se tohle naopak líbilo. Byla jsem docela vycepaná ze střední, náš gympl byl velmi dobrý a docela náročný, takže jsem byla ráda, že jsem měla víc času, který jsem si určovala sama. Anonymita mi nevadila, protože hned na začátku jsem se skamarádila s pár lidmi a měli jsme od začátku partu. Byl to super studentský život, až na to zkouškové...

Vzpomeneš si na předmět, který tě nejvíce bavil? S tím může souviset i nějaký vyučující, který tě zásadně ovlivnil nebo nasměroval.

Určitě Jiří Tourek a Marie Pětová a jejich přednášky o architektuře. Kromě estetiky a umění mě hodně baví také architektura. Všechno je spojené. To, jakým způsobem jsem si začala uvědomovat po přednáškách architekturu z filosofického hlediska, to pro mě bylo úžasné, něco nového a objevného. Proto jsem nakonec i vlastní bakalářku zaměřila na barokní architekturu. Psala jsem ji u Marie Pětové a oponent byl nakonec pan Tourek. Musím říct, že mě moc bavilo vymýšlet, jakým stylem bych mohla moje téma uchopit. Tématem byla iluze v barokním sakrální prostoru, kde jsem se snažila rozpoznat všechny její druhy a navrhnout jednotný systém, jak ji kdekoli rozpoznat. Předtím to ještě nikdo nikdy nedělal. Pro mě bylo neuvěřitelné, jak jsem mohla spojit všechny ty znalosti z jejich předmětů. Byla jsem s nimi i na fakultním výletě v Itálii. To pro mě bylo úžasné – prostě spojení architektury, estetiky, umění, dobrého jídla a vína.

S čím jsi měla při studiu naopak největší problém?

S dějinami. EDK – to jsem se trochu bála, že jsem na škole naposled. Byl to jiný styl výuky a každý učitel chtěl něco jiného. Na druhou stranu to je to, co mě fakulta zpětně dala, ale na co jsem ze začátku nadávala. Díky těmhle předmětům, které mě moc nebavily, a hodně jsem s nimi bojovala, jsem se naučila jinak přemýšlet. Propojovat věci a souvislosti, což je něco, co tahle fakulta dává všem studentům. To se mi moc líbí.

Po bakaláři pokračuješ v magisterském oboru Studia občanského sektoru. Neuvažovala jsi o změně školy? Nebo to byla jasná volba?

Já jsem v průběhu FHS, ještě na bakaláři, nastoupila na další školu. Rozhodla, že bych měla vyzkoušet něco jiného, něco praktického. Sice je dobré, že mě škola naučila přemýšlet, ale praktické to moc nebylo. Zůstala jsem u kreativity a šla jsem na obor Vydavatelská činnost, učila jsem se grafiku a vydávání knížek. Studovala jsem dvě školy zároveň. Po tom, co jsem dostudovala a založila si neziskovku, jsem se rozhodla jít dál na FHS. Možná jsem to udělala v trochu odlišném pořadí než ostatní studenti. Až po tom, co jsem zjistila, jak fungují neziskovky, jsem se rozhodla je blíže studovat. Abych se víc dozvěděla i pro tu svou.

Jsi spoluzakladatelka neziskové organizace NáZNAK, která v soutěži Social Impact Award získala cenu veřejnosti i cenu poroty. Mohla bys vysvětlit, o co jde?

Organizace vznikla před rokem. Vtipné na tom je, že nápad vznikl v hospodě. S kamarádkou Aničkou, se kterou jsem ji založila, jsme si říkaly, že by bylo moc fajn něco podniknout. Něco začít dělat. Jsme mladé, tak kdy jindy? Dozvěděly jsme se o jedné soutěži, kde jsme si mohly vyzkoušet jaké to je podnikat, založit si svůj projekt, rozjet ho a mít k začátku mentory, kteří nám budou radit. Přemýšlely jsme o oblasti, na kterou se zaměřit. Anička měla zkušenost z jednoho projektu z Erasmusu s neslyšícími a já jsem zase měla hodně silnou vzpomínku na Neviditelnou výstavu. Byl to tak silný zážitek, kdy jsem se snad týden bála, že oslepnu. Hodně to ve mně zanechalo. Rozhodly jsme se tedy udělat zážitkovou hru, kdy si lidé budou moci vyzkoušet, jaké to je být neslyšící a otevřít toto téma. Poukázat na jejich situaci, protože se o nich příliš nemluví, jelikož to, že je někdo neslyšící, není na první pohled vidět. S projektem jsme se přihlášily do Social Impact Award, kde jsme náš projekt celé dva měsíce prázdnin rozebíraly i s mentory ze všech možných úhlů. Bylo to jedno z nejnáročnějších let. Denně jsme pracovaly od rána do večera. Mentori nám dávali zabrat. Ale naše snaha se vyplatila, vyhrály jsme, a to dokonce dvakrát, cenu poroty i cenu veřejnosti. Pochopily jsme, jak může fungovat neziskovka tak, aby nebyla závislá na dotacích, což je dnes velmi důležité. To je to, na čem neziskovky a tento sektor obecně ztroskotává. Za vítězství jsme dostaly i finanční podporu, která nám velmi pomohla. Dostaly jsme se do Vídně, kde byli vítězové z celé Evropy. Ale abych se tedy dostala k tomu, co děláme. Ukazujeme lidem, jaký to je pocit neslyšet, dorozumívat se s ostatními pomocí gest a mimiky. Účastníci hry se dozvědí zábavnou a interaktivní formou, jak neslyšící řeší některé situace z každodenního života, které nám přijdou naprosto normální. Jako například, jak si myslíte, že neslyšící ráno vstávají bez našeho běžného budíku? Jak poznají, že na ně někdo za dveřmi zvoní? Nebo jak vnímají hudbu, „poslouchají ji“ vůbec? Některé situace si účastníci vyzkouší na vlastní kůži a některé se dozví formou hry. Na

konci všechny učíme základy znakového jazyka, které se nám všem pak můžou hodit v reálném životě – jako je třeba pivo nebo jaký je rozdíl mezi sexem a špenátem. Hru teď máme otevřenou v Praze a může na ní přijít kdokoli, také s ní jezdíme po školách, ale děláme i teambuildingy a různé akce, kam si nás lidé pozvou. Od nového roku se těším na naši novinku, protože bychom rádi otevřeli kurz řeči těla s neslyšícím a tlumočnickem, jelikož právě neslyšící jsou mistři ve čtení naší neverbální komunikace. Tím, že komunikují vizuálně, všímají si daleko více věcí než my.

Myslíš, že by výuka znakového jazyka patřila i na FHS? Bylo by dobré mít tu takový volitelný kurz?

Určitě, vím, že na Karlovce měla Právnická fakulta něco takového jako volitelný předmět, ale možnost učit se znakový jazyk by měla být na každé škole. Víím, že když lidem na hře ukazujeme znakový jazyk, všechny moc baví. U nás je bohužel velmi málo tlumočnicků, necelá stovka na cca 40 000 neslyšících z celkového počtu až půl milionu osob se sluchovou vadou. Neslyšící tak musí často čekat i měsíce, než na ně přijde řada a vyjde na ně tlumočnick, který s nimi může jít na úřad nebo k doktorovi.

Ty už znakuješ běžně?

Ne, pořád se učím, je to jako naučit se další jazyk, ale tento je ještě k tomu odlišný, probíhá v prostoru a člověk se nesmí stydět používat při něm mimiku, která je pro něj velmi důležitá a vyjadřuje se s ní mnoho konotací. Stejně tak člověk z jeho používání nesmí vypadnout, lehce se znaky zapomínají, stejně jako slovíčka z jiného jazyka. Je potřeba být neustále v tom prostředí.

NáZNAK není jen zážitková hra, jsou to také tlumočené workshopy, videoblogy se základy znakového jazyka, spolupráce s Neviditelnou výstavou, zároveň máš pracovní povinnosti. Dá se taková intenzivní práce spojit se studiem?

V Náznaku jsme trochu osekaly aktivity. Pochopily jsme, co je nejdůležitější. Videoblog už neděláme, nemá to takový dopad. Musely bychom na to mít lidi, kteří by dělali jen to. Teď je hlavní zážitková hra. Tlumočené kurzy pro neslyšící i slyšící byly super, moc nás bavily, ale teď je důležité zaměřit se na to, co je naším cílem, a to je právě rozšiřování povědomí o neslyšících právě skrze hru, kde si lidé něco sami reálně vyzkouší. Zážitek spojený s emocí si lidé pamatují déle. Navíc teď sháním někoho, kdo by s námi pracoval, jelikož už toho začíná být opravdu hodně, za což jsem samozřejmě moc ráda. Rozhodla jsem se tedy zaměřit se na zážitkovou hru a na kurz řeči těla s neslyšícím. Je pravda, že k tomu pracuji na ? úvazek, ale pracuji jako PR a Event manager pro Tiché spojení, které nabízí společností cloudovou platformu, která dokáže spojit neslyšícího klienta s tlumočnickem online, takže vlastně dělám stále v jednom oboru. Letos se mi povedlo uspořádat první tlumočený hackathon do znakového jazyka, kde neslyšící budou mít možnost vymyslet aplikace nebo technologii, které by jim usnadnily komunikaci, a mám radost, že můžu dělat spoustu takových akcí přístupných i pro ně. Pro další studium jsem se rozhodla až letos, je to taková bláznovina, ale studium mě moc baví. Je to asi tím, že už nějaké věci z občanského sektoru znám a víím tedy, o čem mluvíme, a naopak si rozšiřuji obzory. Do toho dělám grafiku pro jednu agenturu, která dělá PR jen neziskovkám, což je další moje srdcovka. Všechno mě to baví a neumím se ani jednoho vzdát. Možná právě to, že mě to baví, je důvod, proč to zvládám.

Přineslo ti studium na FHS něco, bez čeho bys dnes fungovala jen těžko?

Je to to propojování myšlenek, nápadů a informací. Přemýšlení nad věcmi z více úhlů. To je vlastně i důvod, proč jsem se vrátila do školy. Jakmile jsem začala pracovat, zjistila jsem, že mi chybí získávat nové informace a propojovat si je. Pořád jsem si někde studovala něco sama. Myslím, že to je velmi důležité, aby se člověk stále nějakým způsobem vzdělával. Málo lidí kriticky nad věcmi uvažuje a propojuje si je a o to se snažím i s NáZNAKem, naším mottem je vnímat svět jinak, chtěli bychom, aby lidé nekoukali na svět jen ze své perspektivy.

Jak se vyrovnáváš s přístupem veřejnosti k neziskovkám? Dnes je neziskovka v určitých kruzích skoro sprosté slovo.

Sprosté slovo to je. Jednou jsem se setkala s postojem – chtěli jsme nějakou slevu a oni nám rovnou řekli, že jsme neziskovka a máme strašně moc peněz, proč chceme slevu. To bylo hned na začátku, kdy jsme ji založili, což moc pozitivní nebylo. Myslím, že tenhle přístup je hodně v Čechách, ale v jiných zemích tolik ne. Na jednu stranu je dobře, že to musím lidem vysvětlovat, to je také důvod, proč dělám NáZNAK. Málo se o světě neslyšících mluví a je potřeba, aby se o tom začalo mluvit. Je potřeba, aby se začalo mluvit, o tom, že je tady málo tlumočnicků. Stejně tak je potřeba, aby se začalo mluvit o tom, že neziskovky nahrazují určitou část sektoru ve státě, což stát logicky potřebuje, takže by se naopak měly podporovat. Je potřeba otevírat všechna tahle témata, nikdy na věci totiž nemůže být jen jeden pohled.

Sára Wienerová

5. 12. 2017